

Motion till riksdagen 2020/21:2014

av **Carina Ödebrink m.fl. (S)**

Delnings- och plattformsekonomin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa och stödja utvecklingen av delnings- och plattformsekonomin för att främja de positiva delarna och för en konkurrens på lika villkor, på bostadsmarknaden samt för social hållbarhet, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att hyra, låna eller dela saker och tjänster blir allt vanligare. Under senare år har delningsekonomin vuxit fram inom flera områden i samhället. Det är till stora delar en positiv utveckling att fler delar på bil, bostad och mycket annat och kan bidra till ökad hållbarhet och resurseffektivitet, men det går inte att blunda för att nya företeelser också får konsekvenser som innebär nya problem och utmaningar som måste lösas.

Delningsekonomi som begrepp kan uppfattas som missvisande då det kan sammankopplas med altruistiska eller ideella drivkrafter. Det som är typiskt för området är dock att gränsdragningarna mellan näringsidkare och privatpersoner ofta inte är självklara. Plattformsekonomi är ibland ett begrepp som används då aktörerna i de mest kända exemplen tillhandahåller digitala plattformar.

Delningsplattformen för uthyrning av korttidsboende, Airbnb, har i dag miljontals användare, förmedlar boende i över 200 länder och är en av de mest använda delningstjänsterna i Sverige.

Uthyrning av privat boende har alltid funnits, exempelvis i form av uthyrning av fritidsstugor som ett komplement till hotellverksamheten och gynnar inte minst turism på landsbygden där efterfrågan varierar och därför kräver flexibla lösningar och erbjudanden. Digitaliseringen, genom globala plattformar, har under senare år möjliggjort en mycket kraftig expansion.

Däremot finns en utveckling i delar av Sverige där hus och bostäder hyrs ut för korttidsboende i en omfattning som är att betrakta som ren näringsverksamhet. Bostäder köps enbart för att användas för uthyrningsverksamhet. Detta bidrar starkt till en osund

konkurrens gentemot den besöks- och hotellnäring som finns på orten. Det bidrar också till negativa effekter på bostadsmarknaden i städer och orter med bostadsbrist och riskerar att priserna på bostäder ökar ytterligare och tränger ut dem som har mindre resurser från bostadsmarknaden.

Skatteverket kontrollerade för några år sedan uthyrningen av privatbostäder. Rapporten visade att av de som kom över gränserna för skattepliktig inkomst, cirka 50 000 kronor, var det endast två av tio som hade redovisat inkomsterna från uthyrningen.

Flera länder har tagit fram överenskommelser med till exempel Airbnb. I Danmark har regeringen beslutat om ett omfattande politiskt avtal för hur Airbnb och liknande uthyrningsappar ska regleras. Avtalet innebär att det införs ett tak på uthyrningsdagar per år och bostad samt att uthyrningstjänsterna automatiskt ska rapportera in uthyrarens intäkter till det danska skatteverket.

Delnings- och plattformsekonomin innebär stora möjligheter för konsumenter och företag men både EU-kommissionen och andra aktörer understryker betydelsen av regleringar som stödjer utvecklingen samtidigt som konsumentskydd och goda arbetsvillkor värnas och att utvecklingen förhindrar osund konkurrens.

I en rapport 2017 från FN:s turismorgan UNWT pekas på några vägar framåt för det fortsatta arbetet:

- Att fördjupa förståelsen för och kunskapen om hur delningsekonomin påverkar turism och följa utvecklingen.
- Att reglera utifrån behov i en specifik situation och destination för att främja sund konkurrens, konsumentskydd och skydd av utförare som arbetar genom plattformar.

Utredningen Ett land att besöka – en samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95) gör följande bedömning när det gäller delnings- och plattformsekonomi (5.4.2 s. 147):

Sverige har en god digital mognad, men har ännu inte ett lika aktivt förhållningssätt till delningsplattformar som finns i andra länder. Utredningen ser att Sverige bör inta ett mer aktivt förhållningssätt till delningsekonomin utmaningar och möjligheter. Vi ser ett behov av att en delegation eller organisation får i uppdrag att understödja omvärldsbevakning liksom kommunikation och samverkan mellan olika aktörer för att öka förmågan bland offentliga, näringslivets och civilsamhällets aktörer att möta de utmaningar och möjligheter som delnings- och plattformsekonomin innebär för besöksnäring och turism.

Globalisering och digitalisering är företeelser som påverkar människors beteenden men människors beteenden, önskemål och krav bidrar också till samhällsförändringar.

Med tillämpning av nuvarande lagstiftning kan avarter, negativa effekter samt kriminalitet som riskerar att uppstå genom plattformsdeltningsekonomin förhindras och bekämpas. Vi ser dock ett fortsatt behov av intensifierat arbete som syftar till att stödja utvecklingen av delnings- och plattformsekonomin möjligheter samtidigt som utvecklingen inte får negativa effekter för en konkurrens på lika villkor, på bostadsmarknaden och för arbetsvillkor och social hållbarhet.

Carina Ödebrink (S)

Björn Petersson (S)

Diana Laitinen Carlsson (S)

Hanna Westerén (S)

Johanna Haraldsson (S)

Monica Haider (S)